

OZANA OANCEA „Miracolul trupei“

■ **Ce surprize v-au întâmpinat anul acesta, ce premiere, ce turnee?**

□ O singură premieră, **Phaedra**, în regia lui Silviu Purcărete, și multe turnee: Festivalul de teatru al Americilor, Holland Festival, Wiener Festwochen, Theater der Welt, Melbourne International Festival of Arts. Până acum.

■ **Cum ați fost primiți „la celălalt capăt al pământului“?**

□ În general, bine. Foarte bună a fost primirea publicului și este emoționant la sfârșit, la aplauze, să vezi atîția oameni, să știi că e unicul moment cînd îi vezi, cînd le întîlnești privirea. Ecurile în presa australiană, dar nu numai, au fost în general foarte pozitive.

■ **Se vorbește despre colectivul Teatrului Național din Craiova ca despre o trupă. Acest cuvînt ascunde un spirit care vă definește, un climat pe care v-aș invita să-l explicați.**

□ Trupa nu e altceva decît un grup de oameni care, luați în parte, probabil n-ar apărea ca miracole, dar care, printr-o potrivire fericită și greu de explicat, puși împreună pe scenă, realizează într-adevăr ceva special. Nu știu cum se întîmplă. Se pot da niște explicații: Craiova e un oraș cu mai puține ispite pentru actor. Nu prea e posibil să practici meseria în altă parte decît la teatru. În teatru se adună dorința de a te manifesta, toată energia, toate gîndurile, toate preocupările, totul. Dar asta nu este o explicație suficientă. Nu e specific. Probabil că mai există ceva în plus. Poate mai multă armonie, poate mai mult talent, poate respect, poate răbdare, poate admirație, poate devotament, poate chiar puțină obediență. Poate cite o fărîmă din fiecare, folosită iscusit de cite-un vrăjitor...

■ **Ce credeți că ați cîștigat ca actriță trăind într-un asemenea mediu teatral?**

□ Mai întîi, am cîștigat dreptul de a urca pe scenă. De fapt, nu știu cît l-am cîștigat și cît l-am primit. Abia după aceea am putut începe să cîștig ceva ca actriță. Dar și asta e greu de explicat.

■ **Cum vi se pare profesia de actor, trăind într-un mediu – aș putea spune - ideal?**

□ În mod ideal. Aproape. Țsta e un mare defect al meu. Și poate că, temîndu-mă de un mediu mai impur și simțînd, de departe – nu cunoșteam teatrul din Craiova, Craiova, nici actorii, aproape pe nimeni – un aer de colegialitate, un aer curat, am ales această cale. M-a atras ceva. Aș fi putut să mă înșel, dar nu m-am înșelat. După doi ani și mai bine, mă întreb ce s-ar fi întîmplat cu mine dacă n-aș fi ajuns în acest mediu ideal. Și nu pot decît să sper că el nu se va deteriora prea curînd. Poate mai sînt și alții ca mine care au nevoie de el, care cine știe dacă ar putea supraviețui altfel. Sau măcar începe altfel.

■ **Premiile de la Festivalul Caragiale, ediția a III-a, nominalizarea pentru un premiu UNITER și apoi cîștigarea lui v-au întărit încrederea sau v-au făcut mai fragilă?**

□ Într-un fel, au fost extensii ale mediului ideal. Au venit aproape de la sine. Nu mă așteptam, am fost foarte emoționată atunci, acum mi-amintesc de ele cu o bucurie calmă și caldă. Și cu încredere sporită, și cu teama de ochii care mă privesc acum curioși să vadă ce va urma.

■ **Ce v-ați dori în viitor, în afară de a rămîne la Naționalul craiovean?**

□ Îmi doresc ca turneele teatrului prin lume să continue. Experiențele noastre la festivaluri sînt de obicei de foarte scurtă durată, cîteva zile, nu apucăm să vedem alte spectacole. Singura

excepție fericită a fost, din păcate doar pentru patru dintre noi, Australia, unde șederea noastră s-a prelungit datorită fostului actor craiovean (acum, actor australian!) Petru Gheorghiu-Dolj. De acolo simt într-adevăr că am rămas cu ceva. Vom trece de acum încolo, în goană, prin alte orașe minunate ale lumii, vom juca, vom fi aplaudați cu emoție, nu vom mai avea poate satisfacții individuale de călători, dar vom avea satisfacții ca **trupă de teatru**.

ADINA BARȚAȘ

GEORGE IVAȘCU: „Absurdul, iată sursa mea de umor!“

■ **Dacă primul tău personaj întruchipat pe scena „Comediei“, în O zi de vară, poate fi considerat ce aparținînd mai mult studenției, cel pe care-l pregătești acum, Crăcănel, va fi primul rol în noua ta calitate, de actor, de angajat al Teatrului de Comedie; sună cam birocratic, așa că, să depășim această condiție!...**

□ Ceea ce mă interesează într-adevăr este motivația pe care o pot descoperi într-un personaj, la un moment dat, fără să trădez autorul. Nu „tipul“ – al încornoratului, în cazul lui Crăcănel – mă preocupă, ci acel sentiment pe care-l încerci străduindu-te să fii cît mai viu în scenă, întrebîndu-te la fiecare pas: „de ce?“.

■ **Presupun că vorbești din experiență și despre preocupări nu tocmai de ultimă oră...**

□ Da, în școală mi-am propus niște teme mai dificile, am căutat să încerc, să probez; și ceea ce cred că mă caracterizează este tocmai curajul acesta, chiar dacă nu întotdeauna am și reușit. Însă nu am dreptul de a nu căuta, mereu, pe altcineva în mine. Actoria este singurul mod de viață care îți permite să fii și altul; nu poți să ratezi această șansă. Firește, actoria nu este doar atît, dar eu mi-am făcut un scop din asta.

■ **Ai avut șansa de a fi remarcat încă din timpul facultății. Ai jucat, student fiind, pe scene importante: Bulandra, Odeon, „Nottara“, Național...**

□ Nu e vorba de orgoliul de a juca pe mai multe scene, în cât mai multe spectacole, deși perioada de sfârșit a facultății a fost într-adevăr extrem de încărcată. Vorbind despre șansă, eu cred că am avut mai multe... În primul rînd: anul I l-am făcut cu Dem Rădulescu, care are marele dar de a dezinha, stîmîndu-ți curajul de a spune ceva. Domnia-sa este un mare generator de energie. În anul II șansa s-a numit Gelu Colceag. Metoda sa este una de introspecție, de analiză a personajului; tocmai ne aflam la etapa teatrului realist psihologic. O altă șansă a fost întîlnirea cu domnul Ciulei și Teatrul „Bulandra”. Am intrat mai întîi în distribuția la **Visul unei nopți de vară**, apoi în **Deșteptarea primăverii**. Pentru mine, Liviu Ciulei este mai mult decît un mit. Cînd se uita la mine aveam impresia că pătrunde mai departe decît pot eu bănuî, chiar departe... în timp, în viitorul meu; sînd odată maestrul de vorbă cu mine, am avut impresia că-mi vorbește Sfînxul. M-a făcut să înțeleg mai bine meseria, să mă despovărez de teamă (eu mărturisindu-i că uneori mi-e teamă!). Am înțeles mai bine ce înseamnă să ai curajul de a te descoperi, chiar dacă asta te costă enorm, dînd la iveală și lucruri care nu-ți convin. Desigur, fără ostentație, ci urmărind numai eliberarea de complexe. Nu trebuie să eviți să relevî și omul urît care ești

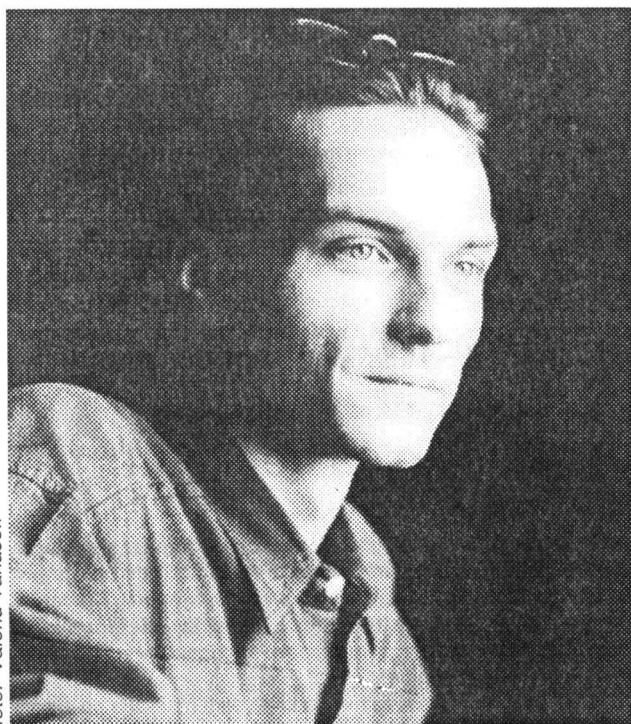

foto: Valeriu Tanasoff

uneori, în anumite situații. Pentru că în noi coexistă toate acestea: frumosul și urîtul, binele și răul, ura și iubirea. Nu este nimic nou; totuși, cu fiecare dintre noi începe, de la capăt, această demonstrație pe viu, slujită prin talent și curaj.

■ **Contextul în care evoluezi nu crezi că poate avea o importanță la fel de mare ca și datele native?**

□ În artă cred că totul se transmite prin energie, prin generozitate și sinceritate. Îmi place, de aceea, să lucrez cu oameni comunicativi, deschiși spre un dialog fără menajamente. Eu îi iubesc pe artiștii aceia care îmbătrînesc ceva mai repede decît ceilalți, pentru că se consumă, cheltuind în scenă nu numai energia gîndurilor, dar și energia de a fi. În viață plîngi la o înmormîntare, la necaz... Pe scenă poți să plîngi uneori și de două ori pe seară. Cred că teatrul este viața ridicată la o putere

„n”, necunoscută, misterioasă.

■ **Te atrag rolurile de compoziție?**

□ Am avut parte pînă acum de o unică experiență de acest tip: un bătrîn semiparalizat, pe care l-am jucat la clasă. Mi-ar plăcea însă rolurile de compoziție, să stăpînesc acel mecanism prin care intri în alte zone decît acelea care-ți sînt proprii, fizic și psihic vorbind. Oricum, credința mea este că pe scenă nu trebuie să fii așa cum ești în viață (eu sînt un om obișnuit). Important este să reprezînți pe scenă calitățile și defectele altora; altminteri ajungi să te repeți, să fii un narcisist.

■ **Ce relație vezi între actorie și iubire?**

□ Îmi place să-mi privesc meseria cu delicatețe, cu pioșenie. Cum să spun, este ca într-o relație de amor permanent, în care sigur că există și certuri, dar și frica permanentă de a nu o pierde. Consider că pînă acum și ea m-a iubit pe mine, pentru că am iubit-o ca un adolescent căruia i se taie respirația în fața iubitei, la auzul glasului ei. Și aș vrea să rămîn un veșnic adolescent! Dacă vrea cineva să mă pedepsească grav, atunci să mă despartă două luni de această iubire. Și, sigur, voi muri.

■ **Ai colaborat cu atîtea teatre. De ce ai ales Comedia?**

□ E teatrul la care n-am jucat, student fiind. Prin anii '80, cînd frecventam cu asiduitate sălile de spectacol, Comedia era un teatru de vîrf. Și cred că își va reveni; poate nu imediat, dar simt că atmosfera este din ce în ce mai bună. Apoi, teatrul acesta mi-a oferit ceea ce nu sînt convins că mi-ar fi dat un altul: șansa debutului cu un rol precum Crăcănel din **D'ale carnavalului**. Să ne amintim cum era pe vremuri. Vedeți, doamna Bulandra, cînd lua un tînar în trupă, îi și oferea șansa de a debuta. Altminteri, pentru ce să-l iei?!... Numai ca să-ți împovărezi schema, sau pentru că ți-a fost drag, sau din vreo obligație? Aici, de cum am venit, am fost primit foarte bine, în ciuda zvonurilor că ar fi un teatru de bătrîni, că este un nenoroc etc. Deși nu eram dinaintea prieten cu nici un actor, am găsit o altă trupă decît auzisem. Mi se pare un colectiv minunat.

■ **Ce aștepți de la Comedie?**

□ Teatrul, ca instituție, cred că este suficient de profesionist ca să-mi ofere genul de comedie în care cred eu, nu scîlîmbăială. Mazilu este o cotă pe care încă n-am cucerit-o. Apoi, sper să se revigoreze comedia – ca gen dramatic – pe care o găsesc, la ora de față, pe linie moartă.

■ **De ce?**

□ Cred că vina este nu doar a dramaturgilor, ci și a noastră, a actorilor: nu am reușit încă să pătrundem noua psihologie a oamenilor. Trucuri știm să facem cu toții, dar nu despre asta este vorba. Problemele sînt altele, iar arta trebuie să le pătrundă.

■ **Ai un model în materie de comedie?**

□ Chaplin este zeul meu, al comediei pure. Eu nu consider puritatea ca pe o separație: ura nu e doar ură, după cum nici iubirea nu e atît de pură...; viața e complexă, iar tragicul și comicul se întrepătrund cînd ne așteptăm cel mai puțin. Chaplin avea și foarte multă tandrețe, gingășie, tristețe, filosofie. Îmi place foarte mult să-l urmăresc și pe Mr. Been, pentru capacitatea lui de a surprinde psihologia anumitor tipologii.

■ **Ai ceva să-ți reproșezi?**

□ Acum, cînd șansa s-a întors cu fața la mine, cred că nu dau suficient. Dar simt nevoia unei perioade de acumulări. Aici este un mic paradox: am dat mult și mă simt ușor vlăguit. Suspin, nostalgic, amintindu-mi perioada de după armată și dinaintea facultății, cînd mă prezentam zilnic la Biblioteca Centrală Universitară, ca la serviciu. Mi-aș dori să am din nou acest timp. Dar nu mi-aș dori să întrerup contactul cu scena. Absurd? Poate. Eu sînt un om absurd și îmi plac situațiile absurde. Iată una din sursele mele de umor, dintotdeauna: privesc o situație și-i caut absurdul.

